

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/190/2020
Identifikačné číslo spisu:	1103899744
Dátum vydania rozhodnutia:	28.09.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Šobichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1103899744.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Šobichovej a členov senátu Mgr. Petra Melichera a JUDr. Martina Vladíka, v spore žalobcu: Nadácia Slovak Gold, IČO: 30 809 070, so sídlom v Bratislave, Beblavého 8, zastúpeného JUDr. Pavlom Malichom, advokátom v Bratislave, Dunajská 25, proti žalovanému: Petit Press, a.s., IČO: 35 790 253, so sídlom v Bratislave, Lazaretská 12, zastúpenému Advokátska kancelária Paul Q, s. r. o. so sídlom v Bratislave, Karadžičova 2, a Advokátska kancelária Tomáš Kamenec, s. r. o. so sídlom v Bratislave, Špitálska 43, o ochranu dobrej povesti právnickej osoby a poskytnutie primeraného zadost'učinenia v peniazoch, v spore vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod č. k. 18 Ct 13/2003-334, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5 Co 27/2020-511 zo dňa 31. marca 2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Súd prvej inštancie rozsudkom uložil žalovanému povinnosť, aby z internetovej stránky www.sme.sk odstránil článok zo dňa 11.1.2003 pod názvom „Slovak Gold nad zlato“ od autora Juraja Javorského a to do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, ďalej uložil žalovanému, aby uverejnil v denníku SME a na internetovej stránke www.sme.sk a to na rovnakom mieste a písmom rovnakého formátu, ako bol uverejnený článok zo dňa 11.1.2003 pod názvom „Slovak Gold nad zlato“ od autora Juraja Javorského, ospravedlnenie nasledovného znenia: „OSPRAVEDLNENIE Nadácii Slovak Gold:

2. Dňa 11.1.2003 sme v denníku SME uverejnili článok pod názvom „Slovak Gold nad zlato“ od autora F. F.. Článok obsahoval nepravdivé informácie, neprimerane ironizujúce a zosmiešňujúce názory a hodnotiace úsudky autora článku, ktoré sa dotkli a neoprávnene zasiahli do dobrej povesti a dobrého mena Nadácie Slovak Gold. Za uverejnenie nesprávnych a nepravdivých informácií, ktoré poškodili dobrú povesť a meno Nadácie Slovak Gold, a ktoré popreli jej verejnoprospešné určenie sa vydavateľ denníka SME - obchodná spoločnosť Petit Press, a.s. ospravedlňuje Nadácii Slovak Gold. a to všetko do

15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

2.1. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy 16.596,95 eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

2.2. Žalobu v časti ospravedlnenia všetkým čitateľom denníka SME a v časti úrokov z omeškania zamietol, uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 6.014,25 eur, na účet JUDr. Pavla Malicha, advokáta, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a napokon uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie vo výške 563,50 eur na účet Okresného súdu Bratislava I do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

2.3. Súd prvej inštancie vychádzal zo zistenia, že v denníku SME bol dňa 11.1.2003 uverejnený článok s názvom: „Slovak Gold nad zlato“ s textom: Dostať peniaze od štátu býva niekedy až príliš ľahké. Poznajú to napríklad dotovaní poľnohospodári alebo podvodníci s vrátkami dane z pridanej hodnoty. Posledný zaujímavý prípad je z tohto týždňa. O dva milióny zo štátnej kasy požiadala nadácia, ktorá rozdáva medaily. Nadácia Slovak Gold verí, že po dohode s ministerstvami poľnohospodárstva a hospodárstva jej štát prizná dva milióny korún za to, že bude "odborne hodnotiť" nekvalitu výrobkov na domácom trhu". Nastavená dľa vyzerá na prvý pohľad skromne, veď za takú záslužnú prácu nežiada veľa. Lenže pozornejší pohľad na argumentáciu nadácie prezradí, že jej ide o niečo iné, než o kvalitu tovarov, ktoré sa dostávajú k spotrebiteľom. Prezident Slovak Gold Jozef Sitko, zrejme v snahe zdôrazniť potrebu "hodnotenia nekvality", pripomenul, že na Slovensko sa z dovozu dostáva veľa nekvalitných a lacných tovarov, ktoré poškodzujú domácich výrobcov. To sú slová, ktoré posúvajú ambíciu nadácie kdesi na úroveň odháňača zlých zahraničných duchov, ktorí sem vozia jogurty, jablká alebo povedzme chemikálie. Spotrebiteľ sa v tejto argumentácii niekde stráca, ostatne ako vždy, keď sa hovorí na tému lacných, ale za to obľúbených a nakupovaných zahraničných tovarov. Slovak Gold už dlhé roky hodnotí výrobky, udeľuje zlaté medaily, vyhlasuje produkty roka. V zozname ocenených sa dá nájsť čokoľvek - od plemenných zvierat, cez volkswageny, personálne poradenstvo až po kuracie vnútornosti. Nemusíme sa zamýšľať nad kvalitou hodnotiteľov a spôsobom výberu hodnotených tovarov - nerobí sa to z našich peňazí a keď chcú dať zlatú medailu povedzme nebankovému subjektu, môžeme si ich názor osvojiť alebo sa na ňom zasmiať.

2.4. Štátne peniaze by Slovak Gold dostali z ríše dobrovoľnosti do skupiny oficiálnych inštitúcií, ktoré sa oplatí pozorovať a kontrolovať. Lenže na hodnotenie kvality tovarov, vrátane dovezených, si už platíme Slovenskú obchodnú inšpekciu, potravinársku či veterinárnu kontrolu alebo štátne skúšobne. Skutočne, už chýba len organizácia, ktorá by za štátne peniaze trochu pomohla spriazneným slovenským výrobcom zastaviť konkurenciu zvonku. F. F..

2.5. Okresný súd Bratislava I rozsudkom zo dňa 09.04.2009 č.k. 18 Ct 13/2003-195 návrh žalobcu zamietol. Mal za to, že článok je potrebné hodnotiť komplexne a nie vytrhávať z kontextu a najmä je potrebné robiť rozdiel medzi kritikou a neoprávneným zásahom, pričom rozdiel medzi nimi treba umiestniť v rozhodujúcom hľadisku pravdivosti, vernosti, objektívnosti a cieľa, ktorý je konkrétnym prejavom sledovaný. Zákonná ochrana je daná len ak vytykané prejavy sú zásadne nepravdivé, alebo pravdu skresľujúce. Nemožno priznať právo na ochranu dobrej povesti žalobcovi, ktorý mal v úmysle konať (a už aj v minulosti konal - čo síce nie je predmetom konania) protizákonne, ale aj v rozpore s ním samým tvrdým právny titulom na poskytnutie finančných prostriedkov z rozpočtu štátu t.j. zák. č. 231/1999 Z.z., 240/1998 Z.z., 40/1994 Z.z., - čl. 1 spisu). Podľa názoru súdu prvej inštancie publikácia týchto skutočností je len potrebnou kritikou a oprávneným zásahom proti uvažovanému, plánovanému konaniu žalobcu. Žalobca v konaní nepreukázal, že by predpokladané finančné prostriedky vo výške 2.000.000,-Sk, ktoré plánoval čerpať zo štátneho rozpočtu (ale aj finančné prostriedky, ktoré už čerpal v máji 2002) mali byť čerpané v súlade so zákonom.

2.6. Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobcu uznesením zo dňa 21.06.2011 č.k. 5 Co 406/2010-266 zrušil rozsudok Okresného súdu Bratislava I č.k. 18 Ct 13/2003-195 a vyslovil právny názor, že v prejednávanej veci sa nejednalo o oprávnenú kritiku. Miera zveličovania, ironizovania či použitia relatívne ostrejších výrazov, ktoré by mohli byť za iných okolností považované za urážlivé, bola autorom článku jednoznačne prekročená, jednoznačne vybočovala z medzí nutných na dosiahnutie cieľa pravdivo informovať verejnosť o spoločenských javoch.

2.7. Súd prvej inštancie po doplnení dokazovania konštatoval, že kritika spoločenských javov je nielen dovolená, ale aj potrebná. Iné je však posúdenie toho, či v konkrétnej veci ide o kritiku, alebo či skutočnosti v článku uvádzané už za kritiku nemožno považovať. Treba zároveň uviesť, že v rámci

kritiky podľa okolností a povahy konkrétneho prípadu možno pripustiť určitú mieru zveličovania, ironizovania či použitia relatívne ostrejších výrazov, ktoré by mohli byť za iných okolností považované za urážlivé. Táto miera bola autorom článku jednoznačne prekročená, jednoznačne vybočovala z medzi nutných na dosiahnutie cieľa - pravdivo informovať verejnosť o spoločenských javoch a tak ako to potvrdil aj sám žalovaný, článok mal ironický podtón, je polemizujúci, avšak aj dehonestoval a ironizoval nielen proces poskytovania štátnych prostriedkov, ale aj bežnú činnosť žalobcu. Motívom autora bola snaha o očiernenie, zneváženie a zosmiešnenie postavenia a činnosti žalobcu v celospoločenskom ponímaní prostredníctvom celosvetového a mienkotvorného média a hodnotiac predmetný článok komplexne a nie vytrhnutý z kontextu je nutné konštatovať, že sa jednoznačne nejednalo o oprávnenú kritiku zo strany autora článku, ale o neoprávnený zásah, pričom rozdiel medzi nimi treba vidieť práve v rozhodujúcom hľadisku pravdivosti, vernosti, objektívnosti a cieľa, ktorý je konkrétnym prejavom sledovaný.

2.8. Podľa súdu prvej inštancie výpoveďou svedka E.. L. E. bolo preukázané, že nadácia pred uverejnením článku bola veľmi vysoko hodnotená vo verejnosti, z hľadiska odborného prístupu, kvalifikovaných posudkov a všeobecnej serióznosti. Po uverejnení článku Nadácia Slovak Gold značne utrpela ujmu, menej inštitúcií sa prihlasovalo do súťaže o získanie hodnotenia Slovak Gold a výrazne menej bolo prihlášok na udelenie ocenenia Slovak. Výpoveďou svedka N. bolo preukázané, že článok mal vplyv najmä na potenciálnych záujemcov nadácie, ktorí neprišli do ich kontaktu a nepoznali systém práce u žalobcu, nemali vlastnú skúsenosť. Tí, ktorí mali, tak vedeli, že je to seriózna záležitosť, nie formálna. Tí, ktorí neprišli do kontaktu so systémom, ktorí sa neuchádzali o značku, tak mohli nadobudnúť dojem, že nadácia len rozdáva medaily bez systému, že hodnotí všetko od výmyslu sveta jednoduchým spôsobom, bez nejakých pravidiel a tak isto, že je neserióznou inštitúciou. Iný dôvod dramatického poklesu prihlášok, ako bol predmetný dehonestujúci článok nevidel, lebo v roku 2002-2003 nebol hospodársky ani iný dôvod, nebola kríza, vláda bola stabilná, hospodárske reformy napredovali, ekonomika bola naštartovaná. V rokoch 2000 až 2002, teda pred uverejnením článku počet prihlášok sa pohyboval od 44 do 52 (čl. 62) a po uverejnení článku po 11.1.2003 až roku 2005 klesol počet prihlášok na 35 až 29, čím klesol príjem žalobcu. Toto tvrdenie žalobcu bolo preukázané aj Knihou prihlášok. Svedok Róbert Porubčan videl kauzálnu súvislosť článku s poklesom prihlášok.

2.9. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je poškodenie povesti žalobcu v značnej miere. Toto výrazne poškodenie povesti žalobcu sa prejavilo aj reakciami U.. E.. L. E., Q., Q. R., E.. R. Q., Technického skúšobného ústavu Piešťany, š.p., Way Industry, a.s. Krupina, E.. Q. A. (čl. 63-68) adresovanými denníku SME. Predmetným článkom došlo k neoprávnenému zásahu do dobrej povesti žalobcu a tento bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu do zákonom chránených práv žalobcu. Vzhľadom na závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy, okolností za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo ale tiež na dĺžku trvania neoprávneného zásahu, na rozsah neoprávneného zásahu, podľa názoru súdu výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je primeraná. Navyše, na preukazovanie primeranej výšky nemajetkovej ujmy podľa rozhodnutí Európskeho súdu ale aj judikatúry Najvyššieho súdu SR nie sú potrebné svedecké výpovede, lebo vzniká už samotným porušením práva na ochranu dobrej povesti.

2.10. Súd prvej inštancie žalobu v časti ospravedlnenia všetkým čitateľom denníka SME zamietol, nakoľko títo nie sú vo veci aktívne legitimovaní, nie sú účastníkmi konania na strane žalobcu. Taktiež zamietol žalobný návrh o priznanie úrokov z omeškania, nakoľko nebolo isté, či vôbec bude žalovaný povinný zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch alebo nie. Ustanovenie § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka považuje úroky z omeškania za príslušenstvo pohľadávky. Keďže predmetná pohľadávka nemohla v tomto (dosiaľ právoplatne neskončenom) súdnom konaní ešte vzniknúť, bolo potrebné žalobný návrh v časti úrokov z omeškania zamietnuť ako nedôvodný. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 142 ods. 1 O.s.p. podľa zásady úspechu. Žalobca bol v konaní plne úspešný, preto súd žalobcovi priznal náhradu trov konania spočívajúcu v náhrade za súdny poplatok za žalobný návrh 27.000,-Sk a za odvolanie 563,50 eur, ako aj v trovách právneho zastúpenia vo výške 4.554,52 eur. Súd nepriznal odmenu za žiadanú účasť na pojednávaní dňa 26.12.2008, nakoľko ten deň pojednávanie nebolo vytýčené, pojednávanie zo dňa 27.11.2008 bolo odročené až na 26.2.2009 (č.l. 117). Taktiež nepriznal DPH vo výške 20 % za všetky úkony, nakoľko do 31.12.2010 bola DPH 19 %.

3. Proti tomuto rozsudku bolo podané odvolanie zo strany žalobcu a aj žalovaného. Krajský súd v

Bratislave (ďalej aj ako „odvolací súd“) rozsudkom zo 16. februára 2016 č.k. 5 Co 255/2013-400 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach týkajúcich sa veci samej potvrdil, v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť náhradu trov konania žalobcu vo výške 5.037,08 euro na účet advokáta JUDr. Pavla Malicha do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V napadnutej časti týkajúcej sa súdNOPoplatkovej povinnosti žalobcu rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a žalobcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

3.1. Najvyšší súd Slovenskej republiky na dovolanie žalovaného uznesením zo dňa 19. novembra 2019 č.k. 8 Cdo 67/2019-480 rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 16. februára 2016 č.k. 5 Co 255/2013-400 zrušil a vec vrátil tomuto na ďalšie konanie. Konštatoval, že hoci žalovaný v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie požiadal súd o doručovanie písomností elektronickými prostriedkami v zmysle § 45 ods. 4 O.s.p., a obsahom spisu je pokyn sudcu (č.l. 397 spisu) na upovedomenie právnych zástupcov strán v mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku podľa § 156 ods. 3 O.s.p., v spise sa nenachádza doklad o tom, že toto oznámenie bolo právnym zástupcom strán aj elektronickými prostriedkami odoslané, za ktorej situácie nebolo možné preukázať, že odvolací súd si vo vzťahu k žalovanému svoju povinnosť vyplývajúcu z § 214 ods. 3 O.s.p. splnil. Tiež bolo v prejednávanej veci potrebné zohľadniť, že k odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadril žalobca, žalovaný ale nemal možnosť sa o tomto vyjadrení žalobcu k jeho odvolaniu dozvedieť a prípadne sa k nemu i vyjadriť, pretože súd mu toto vyjadrenie nedoručil. Opomenutím doručenia vyjadrenia žalobcu žalovanému došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a tým k odňatiu v jeho možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f) O.s.p.

3.2. Následne odvolací súd preskúmal a prejednal vec v zmysle § 379, § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že za dôvodné možno považovať obe odvolania len v rozsahu netýkajúceho sa veci samej.

3.3. Neoprávneným zásahom je zásadne každé nepravdivé tvrdenie zasahujúce práva právnickej osoby chránené v zmysle § 19b ods. 2 a 3 O.z. Môže ním byť aj kritika, ak táto presiahla rámec oprávnenej kritiky. Občianskoprávna sankcia za neoprávnený zásah do dobrej povesti právnickej osoby je založená na objektívnom princípe, teda nevyžaduje sa popri neoprávnenosti zásahu aj zavinenie pôvodcu neoprávneného zásahu. Ak zásah spočíva v skutkových tvrdeniach, pôvodca neoprávneného zásahu sa zbaví (na ňom je povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť, bremeno tvrdenia, či dôkazné bremeno) občianskoprávnej sankcie, len ak preukáže, že tieto tvrdenia sú pravdivé (tzv. dôkaz pravdy).

3.4. Odvolací súd súhlasil so žalovaným v tom, že pri strete dvoch základných práv, a to práva na ochranu dobrej povesti a práva na slobodu prejavu, treba zohľadniť všetky rozhodujúce konkrétne okolnosti daného prípadu, že sloboda prejavu predstavuje jeden z najdôležitejších základov demokratickej spoločnosti a jednu z hlavných podmienok pokroku a rozvoja každého jednotlivca a preto sa vzťahuje nielen na informácie alebo myšlienky priaznivo prijímané či považované za neškodné alebo za bezvýznamné, ale aj na tie, ktoré zraňujú, šokujú alebo znepokojujú a aj nadnesené a zveličujúce názory a že fyzické i právnické osoby majú v rámci slobody prejavu právo verejne (teda aj tlačou) vyslovovať svoje názory na pôsobenie právnickej osoby, v kontraktach, resp. vzťahoch so štátom. Z judikatúry ESLP jednoznačne vyplýva, že privilegované postavenie z hľadiska ochrany slobody prejavu patrí novinárom a masmédiám, a to zvlášť pri informovaní o veciach verejného záujmu. Novinári majú povinnosť poskytovať informácie a myšlienky týkajúce sa všetkých záležitostí verejného záujmu a verejnosť má právo takéto informácie dostať. Novinárom je dokonca umožnené používať určitú mieru prehánania a provokácie. Tlač prispievajúca k verejnej diskusii o záležitostiach legitímneho záujmu má právo spoliehať sa na obsah oficiálnych správ bez toho, aby bola povinná vykonávať nezávislý prieskum, pretože inak by bola podkopaná rola „strážneho psa“, ktorú nepochybne tlač zohráva, teda právo informovať a právo verejnosti byť informovaná. Pokiaľ ide o formu, v ktorej sú myšlienky a informácie vyjadrené, novinárska sloboda pokrýva tiež možný stupeň nadsázky, zveličenia, prehánania alebo dokonca provokácie.

3.5. V danom prípade však odvolací súd poukázal, že nemožno ponechať bez povšimnutia právny názor vyslovený odvolacím súdom v skoršom uznesení zo dňa 21.06.2011 č.k. 5 Co 406/2010-266, v zmysle § 226 O.s.p. záväzný pre súd prvej inštancie, podľa ktorého:

3.6. „Z tohto pohľadu je potom potrebné posudzovať predmetný článok či mohol zasiahnuť do dobrej

povesti žalobcu, a teda či išlo v ňom o kritiku oprávnenú alebo neoprávnenú. Nemožno prisvedčiť potom súdu prvého stupňa, že žalobca nemohol požívať zákonnú ochranu dobrej povesti, pretože tá je daná len ak vytýkané prejavy sú zásadne nepravdivé, alebo pravdu skresľujúce a článok také prejavy neobsahoval. Taktiež, že nemožno priznať právo na ochranu dobrej povesti žalobcovi, keďže mal v úmysle konať (a už aj v minulosti konal - čo síce nie je predmetom konania) protizákonne, ale aj v rozpore s ním samým tvrdným právnym titulom na poskytnutie finančných prostriedkov z rozpočtu štátu t.j. zák. č. 231/1999 Z.z., 240/1998 Z.z., 40/1994 Z.z.). Publikácia skutočností, ktoré boli obsahom článku je len potrebnou kritikou a oprávneným zásahom proti uvažovanému, plánovanému konaniu žalobcu vzhľadom na to, že predpokladané finančné prostriedky vo výške 2.000.000,-Sk, ktoré plánoval čerpať zo štátneho rozpočtu (ale aj finančné prostriedky, ktoré už čerpal v máji 2002) nemali byť čerpané v súlade so zákonom. Odvolací súd konštatuje, že naopak to, že finančné prostriedky by boli čerpané protizákonne, nebolo preukázané a ich eventuálnym čerpaním by sa skutočne len naplňal účel nadácie a verejnoprospešný cieľ. Poskytnutie prostriedkov v minulosti vo výške 476.000,- Sk, nemá s týmto prípadom nič spoločné, nemá ani žiaden súvis s predmetným článkom. Celkovo posudzujúc článok ako celok zohľadňujúc, že kritika spoločenských javov je nielen dovolená, ale aj potrebná, je nutné absolvovať posúdenie toho, či v konkrétnej veci ide o kritiku, alebo či skutočnosti v článku uvádzané už za kritiku nemožno považovať konštatuje, že sa nemohlo jednať o kritiku oprávnenú. Treba pripustiť, že v rámci kritiky podľa okolností a povahy konkrétneho prípadu možno pripustiť určitú mieru zveličovania, ironizovania či použitia relatívne ostrejších výrazov, ktoré by mohli byť za iných okolností považované za urážlivé. Táto miera však bola jednoznačne autorom článku prekročená, jednoznačne vybočovala z medzi nutných na dosiahnutie cieľa - pravdivo informovať verejnosť o spoločenských javoch, a tak ako potvrdil aj sám žalovaný, článok mal ironický podtón, je polemizujúci, avšak aj dehonestoval a ironizoval nielen proces poskytovania štátnych prostriedkov, ale aj bežnú činnosť žalobcu. Motívom autora bola snaha o očiernenie, zneváženie a zosmiešnenie postavenia a činnosti žalobcu v celospoločenskom ponímaní prostredníctvom celosvetového a mienkotvorného média a hodnotiac predmetný článok komplexne a nie vytrhnuté z kontextu je nutné konštatovať, že sa jednoznačne nejednalo o oprávnenú kritiku zo strany autora článku ale o neoprávnený zásah, pričom rozdiel medzi nimi treba vidieť práve tak, ako to posudzoval súd prvého stupňa, v rozhodujúcom hľadisku pravdivosti, vernosti, objektívnosti a cieľa, ktorý je konkrétnym prejavom sledovaný, aj keď záver súdu prvého stupňa správny nebol.“

3.7. Vyššie uvedené vzal napokon do úvahy i súd prvej inštancie, ktorý pri rozhodovaní prihliadal i na argumenty žalovaného, ako aj ním avizovanú teóriu proporcionality a stretu dvoch práv, pričom konštatoval, že v predmetnej veci už nemožno hovoriť o prípustnej miere kritiky, ale táto miera bola podľa jeho názoru prekročená. Nemožno tiež súhlasiť s názorom žalovaného, že článok predstavoval len subjektívny postoj autora, ktorý použil v článku len oprávnenú kritiku. V zmysle ustálenej judikatúry je kritika oprávnená vtedy, ak ide o kritiku vecnú, opierajúcu sa o pravdivé skutočnosti a závery, a ak je primeraná formou aj obsahom, v opačnom prípade ide o neoprávnený zásah. Autor článku neuviedol taký opis skutkového deja, aby si nezaujatý čitateľ mohol objektívne vytvoriť vlastný názor na prezentovanú problematiku. V priebehu konania bolo preukázané, že ani sám autor článku nemal dostatok informácií o prezentovanej problematike, na tlačovej konferencii, kde bol prezentovaný projekt žalobcu, sa autor nezúčastnil a ani nepožiadala žalobcu o poskytnutie informácií. Autor sa o projekte žalobcu dozvedel z médií, disponoval teda len sprostredkovanými a povrchnými informáciami, na základe ktorých sám nemohol poskytnúť dostatočne objektívny opis skutkového deja. Z uvedeného je zrejmé, že článok obsahuje neoprávnenú, neopodstatnenú a nekompetentnú kritiku a teda uverejnením článku došlo k zásahu do dobrej povesti a dobrého mena žalobcu. Napadnutým rozsudkom rovnako nebolo porušené právo autora, respektíve žalovaného na slobodu prejavu, naopak tým, že článok bol napísaný bez snahy využiť dostupné informácie, len vyslovene na základe subjektívnych úsudkov, kedy sú v článku obsiahnuté negatívne, expresívne a zosmiešňujúce výrazy a prirovnania na adresu žalobcu, bolo neoprávneným spôsobom zasiahnuté do dobrej povesti žalobcu.

3.8. Pokiaľ žalovaný spochybňoval, že po zverejnení článku došlo k zníženiu počtu prihlášok u žalobcu práve v súvislosti so zverejnením predmetného článku, z vykonaného dokazovania listinnými dôkazmi, resp. aj svedeckými výpoveďami bolo preukázané, že počet prihlášok sa znížil aj v inkriminovanom čase, po zverejnení článku. Je pravdou, že v konaní nebola preukázaná existencia takéhoto potenciálneho záujemcu o udelenie značky Slovak Gold, ktorý by od podania prihlášky upustil. Podľa názoru

odvolacieho súdu však takýto dôkaz nemožno požadovať od žalobcu, keď tento prichádzal do kontaktu len s tými, ktorí sa do systému prihlásili. V každom prípade však po zverejnení článku došlo k poklesu podaných prihlášok v rozsahu 33 % v porovnaní s predchádzajúcim obdobím troch rokov.

3.9. Tiež nemožno súhlasiť s tým, že priznaním primeraného finančného zadost'učinenia súd v danom prípade nahrádzal náhradu škody vzniknutej žalobcovi. Súd vo svojom rozsudku odôvodnil výšku priznaného finančného zadost'učinenia tým, že s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy, okolností, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu, ako aj dĺžku trvania neoprávneného zásahu a na jeho rozsah, je výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy primeraná.

3.10. Rovnako sa nebolo možné stotožniť s názorom žalovaného, že kritika a ironizovanie v predmetnom článku nevybočilo z medzí prípustnej kritiky, že podklad kritiky bol pravdivý a hodnotiace úsudky neboli neprimerané. Článok totiž ironickým spôsobom hodnotí a dotýka sa celkového pôsobenia činnosti žalobcu, nielen konkrétneho pripravovaného projektu. Hodnotí mnohoročnú činnosť žalobcu ironizujúcim a zosmiešňujúcim spôsobom, čím nebolo zasiahnuté len do dobrého mena a dobrej povesti žalobcu, článok sa priamo dotkol aj všetkých subjektov, ktorých produkty boli na základe certifikačného procesu žalobcom ocenené, všetkých odborníkov, ktorí sa v hodnotiacich komisiách zúčastňovali na hodnotení produktov. Dopad zásahu bol o to markantnejší, že bol zverejnený tlačou, v jednom z najpredávanejších denníkov, a prostredníctvom internetu dostupný veľkému množstvu osôb.

3.11. So zreteľom na obsah odvolania žalovaného sa odvolací súd zaoberal i posúdením, či súd prvej inštancie svojim postupom neodňal žalovanému možnosť konať pred súdom, pričom odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký závadný postup súdu priechiaci sa zákonu alebo inému všeobecne záväznému právnomu predpisu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka občianskeho súdneho konania. V zmysle judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), neznamená ani právo na to, aby bolo súdom rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnym názorom (I. ÚS 50/04), nepatrí sem ani právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby sa súd riadil výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov predkladaných účastníkom (II. ÚS 3/97). Pokiaľ ide o obsah odôvodnenia súdneho rozhodnutia, súd nemusí v ňom dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie s podstatným významom pre vec, a stačí, ak dostatočne objasňuje skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzalo do všetkých podrobností. Odôvodnenie rozhodnutia, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ veci, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivý proces (IV.ÚS 115/03). V danom prípade súd prvej inštancie primerane uviedol rozhodujúci skutkový stav, primerane opísal priebeh konania, stanoviská oboch procesných strán a výsledky vykonaného dokazovania, riadne sa v odôvodnení rozhodnutia vysporiadal so všetkými podstatnými skutočnosťami, ktoré mali podstatný vplyv na rozhodnutie o veci.

3.12. Ohľadom odvolania žalobcu, smerujúceho proti žalobe v zamietajúcej časti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým tento nepriznal popri priznaní primeraného zadost'učinenia v peniazoch i úrok z omeškania, poukázal odvolací súd na ust. § 121 ods. 3 O.z., v zmysle ktorého úroky z omeškania sú považované za príslušenstvo žalovanej pohľadávky. Keďže pohľadávka na primerané zadost'učinenie v peniazoch nemohla v dosiaľ právoplatne neskončenom súdnom konaní ešte vzniknúť, nemožno žalovanému ukladať povinnosť na zaplatenie úrokov z omeškania. Zo všetkých uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutých častiach, týkajúcich sa veci samej, potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP, z hľadiska vecnej správnosti výrokov rozsudku.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu (výroku 1) podal žalovaný dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil podľa § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Konajúce súdy nesprávnym procesným postupom znemožnili žalovanému, aby uskutočňovali jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Konajúce súdy zaťažili konanie vadami zmätočnosti, keď nedostatočne zistili skutkový stav veci, na základe vykonaných dôkazov dospeli k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdili. Konanie zaťažili aj právnymi vadami, keď rozhodnutie záviselo od právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Žiadal žalobu zamietnuť alebo zrušiť rozsudok krajského súdu a výroky 1. až 5. okresného súdu a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov

dovolacieho konania.

5. Vo vzťahu k dovolaniu podľa § 420 písm. f/ CSP žalovaný uviedol:

A/ Nedostatočné odôvodnenie záveru o prekročení dovolenej miery kritiky žalovaným a zasiahnutí do dobrej povesti žalobcu. Rozsudky súdu prvého stupňa a aj odvolací rozsudok nie je dostatočne odôvodnený v súvislosti so závermi súdov o prekročení dovolenej miery kritiky žalovaným a tým o údajnom zásahu do dobrej povesti žalobcu. Odvolací súd len všeobecne uviedol, že nemožno hovoriť o prípustnej miere kritiky, ale, že táto bola podľa jeho názoru prekročená. Žalovaný dôrazne podotkol, že článok bol uverejnený v sekcii „Stanoviská, diskusia, polemika“, a preto je zrejmé, že obsahom článku nie sú fakty a spravodajstvo, ale subjektívne komentáre jednotlivých autorov k aktuálnym otázkam, ktoré sú predmetom záujmu čitateľov. Zo samotnej kvalifikácie článku ako komentáru je zrejmé, že obsahuje subjektívne pociťovanie situácie zo strany autora, a preto neprináša faktické informácie, ale nanajvýš hodnotiace úsudky autora. Vo vzťahu k bodu 25. odôvodnenia rozsudku žalovaný uviedol, že tvrdenie odvolacieho súdu nemá žiadny relevantný ani iný základ, nakoľko autor článku pri písaní svojho komentára vychádzal aj z množstva verejne dostupných informácií, z ktorých niektoré prevzal aj z iných médií, čo uviedol aj sám vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 30.09.2008. Autor si zaobstaral k téme dostatok relevantných informácií z viacerých zdrojov a tieto tvorili podklad pre jeho komentár. Tvrdenie žalobcu v konaní, že autor nemal snahu využiť dostupné informácie o prezentovanom projekte tak nemajú oporu v skutkovom stave ani v dokazovaní. Žalovaný poukázal na to, že išlo o prípad, keď žalobca požiadal o udelenie dotácie z verejných zdrojov. Každý subjekt, ktorý prejaví záujem o financovanie z verejných zdrojov alebo vstúpi do zmluvného vzťahu so štátom, resp. samosprávou alebo nimi prepojenými organizáciami, sa automaticky vystavuje kontrole a musí strpieť väčší zásah do svojho súkromia a väčšiu mieru kritiky. V takomto prípade je totiž daný verejný záujem spoločnosti, ktorá má právo na poskytnutie bližších informácií o subjekte, ktorý je potencionálnym poberateľom platieb z verejných financií. V nadväznosti na rozhodnutie 3 Cdo 61/2000 žalovaný poukázal, že článok kritériá uvedené Najvyšším súdom SR spĺňa, a preto je možné kritiku v ňom obsiahnutú považovať za oprávnenú.

Žalovaný mal za to, že odôvodnenie rozsudku nemôže napĺňať požiadavku riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia rozhodnutia ani podľa slovenskej, no ani konštantnej európskej judikatúry uvedenej v dovolaní.

B/ Nedostatočné odôvodnenie záveru o priznaní finančného zadosťučinenia. V zmysle rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít SR môže byť náhrada nemajetkovej ujmy priznaná žalobcovi len vtedy, keď unesie dôkazné bremeno a preukáže reálny zásah, nielen potencionálny, do jeho dobrej povesti. Uvedený koncept dôkazného bremena v existencii zásahu na strane žalobcu pri preukazovaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy potvrdil Ústavný súd SR, napr. v rozhodnutí III. ÚS 288/2017. Pri nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch sú však požiadavky prísnejšie a žalobca má povinnosť preukazovať zásah aj jeho negatívnu reakciu. Vo vzťahu k bodu 26. odôvodnenia rozsudku je odôvodnenie rozsudku nedostatočné, nakoľko tento na základe vykonaného dokazovania nemohol dospieť k záveru, že k zásahu do dobrej povesti žalobcu došlo a že negatívna reakcia sa prejavila v podobe zníženia počtu prihlášok u žalobcu práve v súvislosti so zverejnením predmetného článku.

6. Vo vzťahu k dovolaniu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP žalovaný uviedol, že právna otázka sa týka stretu dvoch základných práv, a to práva na ochranu dobrej povesti a práva na slobodu prejavu. V tomto smere poukázal na ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, napr. na uznesenie NS SR sp. zn. 4 Cdo 212/2007. V danom konkrétnom prípade dovolací súd rozhodol, že odvolací súd v posudzovanej veci nezohľadnil všetky rozhodujúce okolnosti daného prípadu, vec neskúmal zo všetkých právne významných hľadísk, za predčasné, a teda nesprávne považovali jeho záver o tom, že v danom prípade uloženie občianskoprávnej sankcie žalovanému vo forme žalobcom navrhovanej povinnosti (uverejnenie ospravedlnenia) je neprípustným obmedzením jeho práva na slobodu prejavu. Žalovaný mal jednoznačne za to, že dovolací súd nemohol mať a nemal na základe vykonaných dôkazov za preukázané, že kritika obsiahnutá v článku bola neoprávnená a že práve v súvislosti s článkom došlo k zásahu do dobrej

povesti žalobcu. Z uvedeného dôvodu preto ani odvolací súd nevyargumentoval, prečo postavil právo na ochranu dobrej povesti žalobcu nad právo na slobodu prejavu žalovaného ako novinára, a preto sa teda odklonil od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

7. Mal za to, že ide o prípad, keď žalobca požiadal o udelenie dotácie z verejných zdrojov. Každý subjekt, ktorý prejaví záujem o financovanie z verejných zdrojov alebo vstúpi do zmluvných vzťahov so štátom, resp. samosprávou alebo nimi prepojenými organizáciami, sa automaticky vystavuje kontrole a musí strpieť väčší zásah do svojho súkromia a väčšiu mieru kritiky. V takomto prípade je totiž daný verejný záujem spoločnosti, ktorá má právo na poskytnutie bližších informácií o subjekte, ktorý je potencionálnym poberateľom platieb z verejných financií. Takýto subjekt bude pod väčším drobnohľadom zo strany médií a verejnosti. Na základe vyššie uvedeného mal žalovaný za to, že sa odvolací súd v rozsudku pri riešení právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v otázke riešenia stretu dvoch základných práv, a to právo na ochranu dobrej povesti a práva na slobodu prejavu. Pokiaľ by súd dovolaniu nevyhovел, znamenalo by to arbitrárny zásah do slobody prejavu novinárov a médií. Takisto žalovaný navrhol v súlade s § 444 ods. 1 CSP odložiť vykonateľnosť rozsudku. Žalovaný má za to, že výsledky konania a samotné dovolanie osvedčujú predpoklad jeho úspešnosti. V tomto smere mal za to, že súdy nedostatočne odôvodnili záver o prekročení dovolenej miery kritiky žalovaným a zasiahnutí do dobrej povesti. Zároveň uviedol aj právne vady, ktorými oba rozsudky sú zaťažené. Takisto má za to, že tu existuje hrozba vzniku nenapraviteľnej alebo ťažko napravitelnej ujmy výkonom rozhodnutia, nakoľko uverejnením požadovaného ospravedlnenia na internetovej stránke www.sme.sk zo strany žalovaného by došlo k stavu, ktorý by v prípade potencionálneho úspechu tohto dovolania nemohol byť technicky ani právne zvrátený. Vzhľadom na uvedené navrhol odložiť vykonateľnosť predmetného rozsudku.

8. Napokon navrhol, aby najvyšší súd zmenil rozsudok krajského súdu tak, že žalobu zamieta a zároveň si uplatnil aj náhradu trov dovolacieho konania.

9. K dovolaniu sa žalobca písomne nevyjadril.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“, resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie žalovaného nie je prípustné, a preto bolo odmietnuté.

11. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (napr. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 4/2011).

12. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

13. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

14. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

16. Podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

16.1. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

17. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnú normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

18. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP má určujúci význam vymedzenie „právnej“ otázky, ktorá bola riešená odvolacím súdom, avšak odvolací súd sa pri jej posúdení odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 64/2018). K posúdeniu dôvodnosti dovolania a teda vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení), môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

19. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú, ako aj o otázku procesnoprávnú (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

20. Pre právnu otázku podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu v zmysle rozhodnutia č. 71/2018 Zbierky stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Ide teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie najvyššieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky a odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“ porov. rozhodnutie č. 83/2018 Zbierky stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky), alebo ústavného súdu.

21. Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 35 CSP) sa ako prvou otázkou zaoberal, či ide o dovolanie prípustné podľa § 420 písm. f) CSP z dôvodu ako tvrdí žalovaný, že odvolací súd mu nesprávnym

procesným postupom znemožnil uskutočniť jeho procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

22. Žalovaný v dovolaní považoval za nedostatočné odôvodnenie záveru vo vzťahu o prekročení dovolenej miery kritiky žalovaným a zasiahnutí do dobrej povesti žalobcu a nedostatočné odôvodnenie záveru o priznaní finančného zadost'učinenia.

23. Dovolací súd konštatuje, že rozhodnutie odvolacieho súdu je podľa jeho názoru dostatočným spôsobom odôvodnené, pričom vo vzťahu k nedostatočnému odôvodneniu záveru o prekročení dovolenej miery kritiky žalovaným a zasiahnutí do dobrej povesti žalobcu poukazuje na body 25. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, resp. aj na bod 24. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu. Z odôvodnenia rozhodnutia je zrejmé, na základe čoho odvolací súd konštatoval prekročenú dovolenú mieru kritiky zo strany žalovaného, keď táto jednoznačne vybočovala z medzí nutných na dosiahnutie cieľa, pričom článok mal ironický podtón, bol polemizujúci, avšak aj dehonestoval a ironizoval nielen proces poskytovania štátnych prostriedkov, ale aj bežnú činnosť žalobcu. Motívom autora bola snaha o očiernenie, zneváženie a zosmiešnenie postavenia a činnosti žalobcu v celospoločenskom ponímaní prostredníctvom celoslovenského a mienkotvorného média a hodnotiaci predmetný článok komplexne a nie vytrhnúť ho z kontextu, bolo nutné konštatovať, že sa jednoznačne nejednalo o oprávnenú kritiku zo strany autora článku, ale o neoprávnený zásah, pričom rozdiel medzi nimi treba vidieť práve tak ako to posudzoval súd prvého stupňa v rozhodujúcom hľadisku pravdivosti, vernosti, objektívnosti a cieľa, ktorý je konkrétnym prejavom sledovaný, aj keď záver súdu prvého stupňa správny nebol.

24. Vo vzťahu k námietke nedostatočného odôvodnenia záveru o priznaní finančného zadost'učinenia dovolací súd udáva, že ani v tejto časti nie je dovolanie opodstatnené, nakoľko z rozhodnutia odvolacieho súdu z bodu 27. vyplýva dostatočnosť odôvodnenia, a to v kontexte s predchádzajúcim odôvodnením rozsudku krajského súdu, z ktorých vyplýva celkový kontext okolností, a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolností, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu ako aj dĺžku trvania neoprávneného zásahu, ktoré odôvodnenie nie je možné vyhodnocovať izolovane.

25. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdy popisali obsah dôkazov vykonaných v konaní, a následne ich jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach podrobili komplexnému hodnoteniu, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery; medziiným uviedli dôvody, so zreteľom na ktoré dospeli k záveru, že uverejnenými článkami došlo zo strany žalovaného k neoprávnenému zásahu do dobrej povesti žalobcu. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa vysporiadalo so všetkými podstatnými odvolacími námietkami žalovaného a ostatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Je celkom zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

26. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Najvyšší súd už dávnejšie dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď primerane R 54/2012 a 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

27. Dovolateľ konkretizoval právnu otázku s poukazom na § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, a to ako odklon od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v tom, že právna otázka sa týka stretu dvoch základných práv,

a to práva na ochranu dobrej povesti a práva na slobodu prejavu. V tomto smere poukazoval na rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 212/2007.

28. Dovoláním, ktorého prípustnosť sa vyjadruje podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP by mal dovolateľ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť ako ju riešil odvolací súd, vysvetliť s označením rozhodnutia najvyššieho súdu, aj teda doložiť v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a napokon uviesť ako by mala byť táto otázka správne vyriešená. Len polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo ešte nezodpovedajú kritériu uvedeného v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

29. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa odvolací súd mal odkloniť alebo neoznačí rozhodnutia, v ktorých bola konkrétna právna otázka rozhodovaná rozdielne, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach, predpokladoch o tom, ktorú otázku a ktorý výklad, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli.

30. Právna otázka, a to stretu dvoch základných práv, a to práva na ochranu dobrej povesti a práva na slobodu prejavu s poukazom na vyššie označené rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 212/2007 mala byť podľa názoru dovolateľa vyriešená v prospech práva na slobodu prejavu, pričom rozhodnutie v predmetnej prejednávanej veci dovolateľ považoval za predčasné. Najvyšší súd SR ako súd dovolací sa s týmto nestotožňuje, nakoľko je zrejmé, že stretom týchto dvoch práv, a to právom na slobodu prejavu a aj právom na ochranu dobrej povesti sa súdy, resp. odvolací súd venoval v odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na bod 23. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, keď konštatoval, že sloboda prejavu predstavuje jeden z najdôležitejších základov demokratickej spoločnosti a je jednou z hlavných podmienok pokroku a rozvoja každého jednotlivca, a preto sa vzťahuje nielen na informácie alebo myšlienky a priaznivo prijímané či považované za neškodné alebo za bezvýznamné, ale aj na tie, ktoré zahŕňajú, šokujú alebo znepokojujú a aj na nadnesené a zveličujúce názory a že fyzické a právnické osoby majú v rámci slobody prejavu právo verejne vyslovovať svoje názory na pôsobenie právnickej osoby v kontraktach, resp. vzťahoch so štátom. Odôvodnenie rozhodnutia hovorí aj o tzv. privilegovanom postavení z hľadiska ochrany slobody, ktoré patrí novinárom a masmédiám, a to zvlášť pri informovaní o veciach verejného záujmu. V danom prípade však s poukazom na ďalšie odôvodnenie rozhodnutia, ktoré vyplýva z bodu 24. a nasl. nesporne vyplýva, že tento stret dvoch práv ďalej rozvinul. Podľa názoru dovolacieho súdu poukaz na odklon od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu v podobe rozhodnutia 4 Cdo 212/2007 nie je v ňom možné vzhliadnuť. Keďže v predmetnej veci súdy konštatovali, že išlo o kritiku, ktorú nemožno považovať za oprávnenú a takisto bola prekročená miera, ktorá vybočovala z medzí nutných na dosiahnutie cieľa, pričom článok mal ironický podtón, bol polemizujúci, avšak aj dehonestoval a ironizoval nielen proces poskytovania štátnych prostriedkov, ale aj bežnú činnosť žalobcu. Článok teda obsahoval neoprávnenú, neopodstatnenú a nekompetentnú kritiku, a teda uverejnením článku došlo k zásahu do dobrej povesti a dobrého mena žalobcu. Zároveň súd konštatoval v bode 25. odôvodnenia, že napadnutým rozsudkom nebolo porušené právo autora, resp. žalovaného na slobodu prejavu, naopak, tým, že článok bol napísaný bez snahy využiť dostupné informácie len vyslovene na základe subjektívnych úsudkov, kedy sú v článku obsiahnuté negatívne, expresívne a zosmiešňujúce výrazy a prirovnania, na adresu žalobcu bolo neoprávneným spôsobom zasiahnuté do dobrej povesti žalobcu. Z týchto dôvodov došlo k odmietnutiu dovolania postupom podľa § 447 písm. c/ a f/ CSP.

31. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje s poukazom na § 451 ods. 3 veta druhá CSP.

32. Najvyšší súd nevyhovel návrhu žalovaného na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia, nakoľko nevzhladol dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle § 444 ods. 1 CSP.

33. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.